

KIRIMLI MURAT DESTANI

Hasan Nail Canat

KIRIMLI MURAT DESTANI

Yayın Yönetmeni Savaş Özdemir
Editör Yasemin Muş
Kapak Resmi Derya Işık Özbay
Kapak Uygulama Şakir Çolak

21. Baskı Temmuz 2020
Uluslararası Seri No (ISBN) 978-975-263-317-9

TİMAŞ YAYINLARI

Adres Cağaloğlu, Alemdar Mah. Alayköşkü Cad. No:5
Fatih/İstanbul
Telefon (0212) 511 24 24
E-posta bilgi@genctimas.com

Baskı ve Cilt Mega Basım
Sertifika No 44452
Adres Cihangir Mah. Güvercin Cad. No:3 Baha İş Merkezi
Avcılar / İstanbul
Tel (0212) 412 17 00

TİMAŞ YAYINLARI / 1401

+11 ROMAN / 12

Raf: 10+ Roman Öykü

KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCILIK SERTİFİKA NO: 45587

© 2005 Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Kırım'ın kaderi bu; güneş her akşam hüzünle terk eder Kırım'ı. Her sabah acı bir günün üstüne doğar...

Bu sabah da öyle oldu. Molla Kasım gece boyunca uyuyamadı. Yıllarını verdiği küçük mescit ile arasına ölüm korkusu girmişti. Ezan okumasını, namaz kıldırmasını yasaklamışlardı. Herkes gibi Kolhoz'a gidip çalışıyordu. Namaz vakitlerinde içine bir hüzün çöküyordu. Yüksek bir yere çıkıp ezan okumak, insanları Allah'ın huzuruna davet etmek istiyordu. Ama korku belası ayaklarına, ellerine hatta yüreğine kelepçe vuruyordu Molla Kasım'ın.

Molla Kasım bu gece, ölüm korkusunu yendi. "Böyle yaşamaktansa, ölmek daha iyi" hükmüne vardı. Şafağın ilk kıvılcımları ufukta oynamaya başlayınca yatağından kalktı. Her sabah, bir suç işliyormuş gibi gizlice aldığı abdestini bu sabah kararlı hareketlerle aldı. Aynı kararlılıkla sokağa çıktı. Kapısı mühürlenmiş olan küçük mescidin minaresine çıktı. Ezan okumaya başladı.

"Allahu Ekber. Allahu Ekber."

Sesi öylesine derin ve içliydi ki, Kırım'ın şirin bir kasabası olan Karasubazar, ev ev, taş taş titriyordu sanki.

“Eşhedü enlâ ilahe illallah... Eşhedü enlâ ilahe illallah...”

Dalga dalga göklere yükselen bu mukaddes çağrı, eski günlerini hatırlamış yorgun ihtiyarlar gibi hüznlendirmişti Karasubazar sokaklarını...

“Eşhedü enne Muhammeden resûlullah...”

Halk, merak ve şaşkınlık içinde sokaklara dökülmüş, Molla Kasım'ın çağrısına doğru tedirgin adımlarla yürümeye başlamıştı. Evlerde tek insan kalmamıştı. Herkes, hayretle dinlediği sese doğru gidiyordu.

Bu ezan “Başla!” emri miydi? Yıllarca ezilen, sömürülen, horlanan, inandıkları uğruna akıl almaz işkencelere maruz kalan Müslümanların beklediği isyan başlamış mıydı?

“Hayye alessalah... Hayye alessalah...”

Hızlanan adımlarda tedirginlikler kayboldu. Yüreklere cesaret ve neşe geldi.

“Hayye alelfelah...”

Birden makineli tüfek sesleri duyuldu. Molla Kasım'a, inananlardan önce Kızılyıldızlı askerler yetişmiş ve onu kurşun yağmuruna tutmuşlardı. Molla Kasım minaresinin şerefesine yıkıldı. Işığı sönmek üzere olan gözlerini gökyüzüne dikti. Meleklerin saf saf dizilip yarım kalmış ezanı koro halinde tamamladıklarını gördü. Yüzüne ölümsüz bir tebessüm yerleşti. Son gücüyle Kelime-i Şahadet getirdi ve ruhunu Allah'a teslim etti.

Mekanik seslerin susturduğu ezan sesi inananların kalbine bıçak gibi saplanmış, artık Karasubazar sokaklarında bir kavga başlamıştı. Dalga dalga heyecanla

dolu insanlar, tepeden tırnağa silahlı askerlerle hesapsız bir kavgaya tutuşmuştu. Susmaya mahkûm haykırışlar ve zorbanın büküğü haklı bilekler savaşıyor, ama yenik düşmüştü.

O gün yüzlerce insan tutuklandı. Karasubazar'ın en heyecanlı ve en cesur delikanlısı Murat, Molla Kasım'ın cesedini minareden indirip, geri çekilmeye başlayan halka karşı var gücüyle bağırıyordu:

– Müslümanlar! Ne çabuk yenildiniz korkuya. Bu ceset Molla Kasım'ın değil hepimizin sonu... Kaybetmekten korktuklarımız, kaybettiklerimizden daha mı kıymetli?

Bütün silahlar Murat'a çevrildi. Parmaklar tetikte, bir emir, küçük bir işaret bekliyordu. Albay Malinkof'un sesi duyuldu:

– Durun! Ateş etmeyin.

Merhametsiz olduğu kadar kurnaz olmasını da bilen Malinkof, askerlerin arasından çıkıp kararlı adımlarla Murat'ın yanına geldi. Bir yaban öküzünü andıran iri gövdesi ve plastik görünümlü yüzüyle insanı ürküten Malinkof, saklamaya çalıştığı öfkeyle Murat'a baktı. Sonra halka döndü. Hırıltılı sesiyle ve ciddi bir tavırla konuşmaya başladı:

– Heyecanınızı anlıyorum. Ne yazık ki aldığım emirleri uygulamak zorundayım. Bu yaptığınızın adına isyan derler. Dünyada hiçbir devlet isyancıyı affetmez. Sessizce evlerinize dönerseniz, tutuklananları da evlerine gönderirim. Aksi halde neler olabileceğini tahmin edersiniz...

Malinkof doğru söylüyordu. Küçük bir hareket, öfkesi dinmemiş bu kalabalığı tekrar coşturabilir, kasabada

hazır olan koca bir ordu çok sürmez kasabayı isyancıların başına yıkardı.

Yumrukları sıkılmış, dişleri kenetlenmiş insan yığınları yavaş yavaş çözüldü. Bölük bölük dar sokaklara doğru dağılmaya başladı.

Molla Kasım'ın cesedi başında umutsuz ve hazmedemediği öfkeyle tek başına kalan Murat, Malinkof'un askerlerini toplayıp gidişini büyük bir kinle seyretti.

İşin en kötüsü, yapılması gereken yapılmamış, yığınların heyecanı kısa zamanda sönmüştü.

8

Murat, ne yapacağını bilmeden bir saate yakın oralarda dolaştı. Belediye görevlilerinin cesedi alıp arabaya koymalarını seyrederken boğazının yandığını hissetti. Yedi yıl önce babasının cesedini de böyle götürmüşlerdi. O günleri yüreği burkularak hatırladı; babası bir gece yarısı apar topar götürülmüş, aylarca haber alınmamış, sonra bir sabah cesedi kapının önüne bırakılmıştı. Babasını kim, nereye, niçin götürmüştü? Kim, niçin öldürmüştü onu? Bu sorular yıllarca beynini kemi-rip durmuş, kimseden bir cevap alamamıştı. Zaten Rusya'da böyle sorulara cevap verilmezdi. Daha doğrusu böyle sorular sorulamazdı...

– Nerede kaldın Abi? Meraktan öldüm burada. Neler oldu anlatsana?

Mehmet'ti bütün bu soruları soran. Murat'ın küçük kardeşi... Aylardır hasta yatıyordu.

Murat, dalgın bakışlarını kardeşine çevirdi.

– Molla Kasım'ı vurdular. Hem de minarede. Ezan okuyan oymuş.

Mehmet'in solgun yüzünde acı bir dalga dolaştı.

– Öldü mü?

– Minareden ben indirdim.

– Aman Allah'ım!

– Babam özgürlüğü anlatırdı bize. Özgürlük aşkıyla coşardım. Özgürlüğü unuttuk şimdi. Bu “Kızıl bela” ile yaşanır mı Mehmet?

Mehmet, başını umutsuz bir hareketle yastığa bıraktı. Duyguları bir yudum hıçkırık olup boğazına takıldı. Bakışlarını, yıkılacakmış gibi duran tavana dikti. Sanki damarları parçalanmış, kan fışkırıyormuş gibi sıcak bir akıntı hissetti göğüs boşluğunda. Başındaki ağrının şiddetlendiğini, alnını ensesine doğru bir çember gibi sıkıştığını hissetti. İki damla yaş tavanla gözleri arasına birer bulut gibi oturdu.

– O'nu niçin öldürdüler?

Murat bitkin, suskun fakat bir yanardağ gibi için için kaynıyordu. Ayağa kalktı. Sendelediğini fark etti. Mehmet'in yattığı divanın kenarına oturdu. Sesine sakin bir hava vermeye çalışarak konuştu:

– Bizim zevkle dinlediğimiz bir çağrı onları rahatsız ediyor. İnanç meselesi.

– Her seferinde onlar kazanıyor.

– Sıra bize de gelir. Mermer sütunları buram buram terleten, başıboş rüzgârlara yön veren “Allahu Ekber” seslerini anladığımız gün, sıra bize gelir.

– Bu sesler, Bolşeviklerin kulaklarını tırmalıyor. Allahsızların yüreğine sıkıntı veriyor, değil mi?

– Evet.

– Ya Müslümanlar?

– Onlar bu sese hasret. Fakat ezanın ruhunu unutmuşlar. Daha doğrusu unutturulmuş.

– Pek anlayamadım.

– Ezan sesini duyunca millet önce heyecanlandı. Fakat Malinkof’un tehdit dolu sözleri bu heyecanı dinidirmeye yetti. Bizi bu hale getirdiler.

– Kavga başlamış mıydı?

– Hem de nasıl...

10

– Sonra?

– Askerler birçok kişiyi tutukladılar. Halk silahların kendilerine çevrildiğini görünce kavga bitti...

– Kimsede silah yok ki ağabey. Bu hareketler normal değil mi?

– Eğer başlayan kavgada yeterince Allah aşkı olsaydı böyle kısa sürmezdi Mehmet.

– Haklısın. Bu yatağa bağlı olmasaydım keşke...

– Kulaklarımda yarım kalmış bir ezanın nağmeleri, gözlerimin önünde kanlar içinde yatan bir şehidin, Molla Kasım’ın hayali var. Esir bir milletin yaşadığı kara günlerin acısı yüreğime oturmuş. Bir şeyler yapmalıyız. Geçmiş günleri, uğradığımız haksızlıkları sayıp dökmekle günlerimiz tükeniyor. Bir şeyler yapmalıyız.

Murat ayağa kalktı. Yavaş adımlarla pencereye yaklaştı. Güneşin pırıl pırıl aydınlattığı tenha sokağı seyretti. Aynı ahenkle konuşmasını sürdürdü:

– Tütmeyen bacalardan duman yerine hayaller, hatıralar, umutlar, feryatlar çıkıyor. Herkes birbirine soruyor “Ne yapalım? Nereden başlayalım?” diye.

Mehmet, ağabeyinin sözünü heyecanla kesti.

– Ne yapabiliriz ki ağabey? Babam, sokaklarda çırıl-çırıl dolaşır göğüslerine “Daloystit-Kahrolsun ahlak” yazılı levha asan gençlerden birinin yüzüne tükürdüğü için öldürüldü. Kız kardeşim bir ihtilal bayramında Bolşeviklerin zevk aleti oldu. Ve bu acıyla öldü. Ya annem...

– Sus Mehmet!

– Susmayacağım. Bunları anlattıkça kanım alevleniyor. Neler kaybettiğimizi daha iyi anlıyorum. “Bir şeyler yapmalı.” diyorsun. Ne yapabiliriz? Bize ölümden başka çıkar yol bıraktılar mı? Ya esarete boyun eğeceğiz ya öleceğiz. Başka yol var mı?

Acı olayların genç yaşta pişirdiği iki kardeş göz göze geldi. Murat, hasta kardeşini üzmemek, heyecanlandırmak istemiyordu. Aynı umutsuzluğun Mehmet’in hasta bünyesini bir kurt gibi yiyip bitirmesinden korkuyordu. Kardeşinin gözlerindeki sönmeye yüz tutmuş soru kıvılcıklarını görüyordu.

– Bırakalım bunları, dedi. Hem sen iyice hastasın. Dinlenmeye çalış. Ben gidip biraz yiyecek ve ilaç temin edeyim.

– Paran var mı?

Murat elini kuşağının arasına soktu. Eline üç tane kapık geçti.

– Hepsi bu kadar...

– Yarın ne yapacağız?

“Bilmem ki...” gibilerinden dudak büktü Murat. Mehmet’in gözlerinden kaçırıldığı bakışlarını yerdeki hasırın kıvrımlarında dolaştırdı. “Bilmem ki...” diye tekrarladı içinden. Mehmet’in “Yarın ne yapacağız?” soru-

su beyninde yankılandı. Bu sorunun her evde sorulduğunu ve “Bilmem ki”lerle cevaplandığını düşündü.

Mehmet, ağabeyinin de kendi gibi aç olduğunu biliyor, son paranın da ilaca harcanmasını istemiyordu. Alnında biriken terleri sildi. Kendini toparlamaya çalıştı. Sakin bir sesle konuşmaya başladı:

– Canım yemek istemiyor. Hem zannettiğin kadar hasta da değilim. Gel ağabey, yanıma otur. Bugün içimde çok garip bir duygu var. Ben seni beklerken uyumuşum bir ara. Rüyamda annemi ve babamı gördüm.

12

Murat tekrar divana oturdu. Bakışlarını boş bir ümitle ona çevirdi. Hiçbir şey söylemeden dinlemeye başladı.

Mehmet iyice doğruldu yatağında. Kederli bakışlarını üzerine dikmiş, ne söyleyeceğini merakla bekleyen ağabeyine çocuksu bir tebessümle baktı. Sözlerini aynı yumuşaklıkla sürdürdü:

– Rüyamda babam, annem ve ben bir patates tarlasının yabancı otlarını temizliyorduk. Bu otlar öylesine çok ve büyüktü ki aralarında birbirimizi kaybediyorduk. Bir ara yabancı otların daha da büyüdüğünü, beni çepeçevre kuşattığını gördüm. Yerimden kıpırdayamıyor, bağıramıyordum. Otlar gökyüzüne doğru hızla büyümeye devam ediyordu. Kendimi bu yabancı otlar arasında küçük, çaresiz bir böcek gibi hissediyordum. Annemin ve babamın “İmdat!” diye bağırduklarını duydum. Onlara doğru koşmak istiyordum. Her hareketim dikenli dallarla engelleniyor bir adım ileri gidemiyordum. Ağlayarak, çırpınarak uyandım.

Mehmet sustu. Boğazına bir şeyler tıkanıldığını hissetti.